

Levnedsskildring 1868-1919.

R. Madsen, Alderdomshjemmet, Odense.

16 blade, indkommet 17/5 1955.

Blad

- 1- 8: 1868-1885. Født i Ringe, faderen væver, væveriets tilbagegang (3-5), den religiøse vækkelse (6-8).
- 9-11: 1885-1892. Væver i Ringe.
- 11-16: 1892-1919. Væver i Odense, fagforeningens lønkampe.

Jeg blev født den 14/6 1868. Mine forældre var bønder i Sødinge, Ringe sogn. Jeg er den fjerde, der skiftede med navnene Mads Rasmussen og Rasmus Madsen. Fader var født den 20/8 1834 og var uægte søn af en af de Sødinge gårdmænds sønner, Rasmus Madsen. Da min farfar havde flere brødre, lærte han tømrerfaget. Han havde flere kærester, og da folkesnakken til sidst blev ham for meget, rejste han til Svendborg og blev skibstømrer. Senere blev han møllebygger og var blandt andet med til at bygge Rynkeby mølle. Her faldt han ned og kom alvorligt til skade. Min far har sikkert ikke kunnet tilgive ham, fordi han løb fra min farmor, for han ville ikke fortælle om sin far, hvis jeg spurgte ham ud. På grund af min farfar, ville gårdmændene i Sødinge aldrig kendes ved os. Om familierne i Sødinge er iøvrigt fortalt af forstander Poul Hansen, Vallekilde i "Svendborg Amts historiske Samlinger 1908-11". Her fortælles om min farfar, at han forsvandt, og ingen hørte mere om ham. Min moder var 40 år, da hun blev gift, så jeg er eneste barn. Min moder er født i Espe den 22/6 1825. Hun var datter af gdr. Peder Pedersen og blev døbt Maren Pedersdatter. Min fader havde dårligt ben, og blev derfor håndværver. Fader købte et lille hus på Sødinge hed. Der var to stuer og et kammer til mig. Efterhånden fik far forbedret huset på forskellig måde. Der blev rejst en ny gavl og lagt brædegulv i stuerne, der var ellers lergulv. Den gamle skorsten blev revet ned. Der havde været

gammeldags køkken med en krog til at hænge gryden i. vævestuen var ret stor, og her blev stillet et nyt komfur op. Det skete tit, at sengen stod derinde. ^(Linder for sygdom) Jeg husker fra min barndomstid bl. a., at vi ikke kendte noget til apoteker. Mor havde kamilleblomster i haven. De blev plukket, og når vi blev syge af forkølelse el. lign., fik vi et par kopper stærk te. Det samme gjaldt hyldeblomster. Endvidere dyrkedes timian og enkelte andre krydderier til at sætte smag på maden. - Da jeg var mellem 11 og 12 år, blev min fader syg, og da de ikke ville have ham i sygekassen på grund af hans dårlige ben, som han havde haft fra han var 11 år, og han heller ikke havde råd til at søge læge, så gik han til kloge mænd og koner, og til en homøpatisk læge, som ikke var andet end en kvaksalver. Senere, da han var ca. 65 år, kom han til læge, som sagde, at det var en gammel hofteskade, han havde fra han var barn, og som nu var brudt ud til beneder. For at få føden måtte jeg så ud at tjene. Jeg kom så ud på en herregård "Lammehave", hvor jeg skulle hjælpe med at passe får og køer, og hjælpe gartneren i haven. Min løn var 10 kr. for halvåret. Om vinteren skulle jeg strigle køer. Samtidig skulle jeg gå i skole to dage om ugen. Vi levede godt, selv om grøden ofte var sveden, og kødet ofte havde fået en tanke. Jeg måtte op kl. fire om morgenen og over at rydde under svin. Jeg fik ingen middagssøvn, som karlene og de store drenge. Jeg var ofte så søvnløs, at jeg kunne stå op og sove. Det var ofte galt, men det gik da indtil

den sommer, jeg gik til præst. I den lune konfirmandstue kunne vi to fra Lammehave ikke holde øjnene åbne. Vi måtte stå op under konfirmationsforberedelserne. Så holdt præsten forhør over os, og skrev derefter til proprietæren. Det hjalp, for vi fik lov til at sove og læse fra, vi havde fået davre kl. 6, til vi skulle til præst kl. 10. Men hvor havde præsten dog svært ved at lære os navnene på de fire evangelister, vi var bestemt ikke begavelser. Konfirmations-søndagen var jeg hjemme hos mine forældre og gik derfra ned på gården. Der var en af pigerne, hvis broder også var blevet konfirmeret, og hun bød mig med hjem sammen med et par større drenge. Der var mange, og der blev serveret vin, mjød og vist nok også brændevin. Vi var blevet noget omtågede, da vi skulle følges ad hjem, og det havde nær endt med slagsmål, en af dem trak en dolk frem og bød an. Klokkeren var to før vi kom hjem. Denne historie fortalte jeg aldrig hjemme, for jeg vidste, de ville blive kede af det, og jeg ville få mange formaninger. Da jeg nåede foråret, sagde jeg herregårdslivet farvel og rejste til Højby til en stor bondes-gård for at passe kær. Jeg skulle have 36 kr. for et halvår, og der var meget at bestille. Jeg bad min far om at blive fri til november. Der var ellers ikke meget at sige om pladsen udover, at manden ikke kunne få nok arbejde af sine folk. De kunne aldrig blive færdige med deres arbejde, før byens andre karle var kommet på gaden. Man havde også svært ved at holde sine folk. Da jeg

4
4

kom, fik han to nye karle og en pige, og det samme gentog sig, da jeg rejste til november. Manden kaldtes Mads Hvidkål og konen for Mette Grønkål. Mig og børnene blev kaldt Hvidkålsbasser. Vinteren, før jeg kom, fik de hver uge grønkål to gange, hvidkål to gange og grød to gange og opst^øgt hvidkål om søndagen. Karlene havde om vinteren stukket en kniv i alle kålhovederne, så da foråret kom, var mange af hovederne rådne. Det næste halvandet år, kom jeg til sdr. Højrup, men herfra er der ikke noget særligt at berette. Den følgende sommer blev far rigtig dårlig og ville gerne have mig hjem og hjælpe til. Når fader lavede det til, kunne jeg nok væve. Han var bange for at miste de faste kunder.

Der boede 5-6 husmænd i nærheden. De havde hver 2½ tønde land og en ko og en gris, der gav dem en del af føden. Nogle arbejdede på herregårde. De fik 50 øre om dagen. De, der havde heste, skulle begynde kl. 5 om morgenen og fik 66 øre om dagen. Andre gik på løst arbejde, når bønderne havde brug for en mand nogle dage, de fik kosten og en krone om dagen. Andre, der arbejdede på egen kost, fik 2 kroner dagligt. I tørvemoserne kunne der tjenes op til 3 kr i akkord. I 80erne kom der så meget billigt amerikansk fedt til landet, som fattigfolk købte. Det smagte ikke godt, men når mor smeltede det om med løg og timian fra haven, kunne det godt spises. Omkring 1860-70 begyndte de engelske fabriksvarer at komme til Danmark. Fra den tid holdt herremændene op med at spinde, og

dermed mistede håndvæverne efterhånden de finere arbejder, der var lidt kunstfærdighed ved. Tilbage blev kun det almindelige lærred og dynevår og uldent kjoletøj med islandsk ulagarn, hvortil der kunne bruges flyveskytter. Dette vævede min fader endnu i 90erne. Prisen var kun 16 øre pr. alen af lærred og vi kunne højst væve 4-6 alen om dagen. Kæderne blev kortere og kortere fra husmændene, og der gik altid en dag med at sætte kæde op, som vi ikke fik noget for. Dyner betaltes med 40-50 øre, når det var med uldent skud, men der kunne ikke væves mere end 3 a 5 alen om dagen. Min fader fortalte om den tid, da herremændene spanst og lod væve. Hvis der var noget særligt fint, var fruene selv ude med garnet og konfererede med væveren. Når der skulle skæres kæde, kom hun og passede trådene og sagde stop, når der gik en tråd i stykker. Ligeså var hun til stede, når han begyndte at væve for at prøve forskellige mønstre. Endnu i 90erne var der enkelte af de gamle håndvævere, der kunne holde et par svende, væver Eriksen i Sønderø Skov havde også en jaguar maskine på et par væve, så han kunne væve mønstre i drejlsduge. Han havde iøvrigt vævet gardiner til D.F.D.S. med navnetræk. Det var politiske og religiøse brydningstider. Wilhelm V. Birkedal var blevet præst i Ryslinge. Han angreb de rationalistiske præster, samlede en stor menighed. Friskolens første mand, Kr. Kold, kom til Ryslinge, hvor han begyndte en friskole både for børn og unge. To aftener om ugen kom han til Spødinge. Her var

min fader ivrig tilhører sammen med flere kendte mænd som Claus Berntsen, Anders Tange den ældre. Fader fortalte mig lange stykker af hans foredrag. Kr. Kold blev senere fortrængt fra Ryslinge og kom til Dalum. Også herfra blev han senere fortrængt efter at have fået skolen godt igang. Til sidst kom han til Dalby ved Kerteminde. Fader var således på den tid mellem de unge, der gik til Ryslinge for at høre Birkedal. En gårdmand, en husmand var ofte henne hos fader, hvor de kunne sidde til langt ud på aftenen og diskutere religion, skole og politik. Husmanden var særlig stiv i bibelen. Fader påstod, at han kunne den udenad. Engang var de tre blevet budt ud til Birkedal, Men midt i en diskussion om opstandelsen, hævdede Birkedal, at på opstandelsens dag, skulle de opstå i det samme legeme, som de havde haft her på jorden. Fader som var invalid, protesterede og husmanden gav ham ret, idet han henviste til bibelen, der fortalte om et åndeligt legeme. Birkedal blev vred og sagde, at han ikke ønskede så vantro mennesker i sin menighed. Mødet endte temmelig brat, og de tre meldte sig ud af menigheden. Efter krigen 1864 blev Birkedal folketingsmand. Her optrådte han udfordrende over for kongen. Han havde bl. a. sagt, at han ville ønske, han havde et dansk sind og hjerte for Danmark. Følgen blev, at Birkedal blev smidt ud af folkekirken i Ryslinge. Der var vedtaget en lov, som gav en menighed lov til at oprette en valgmenighed og melde sig ud af sognekirken. Denne lov blev nu

benyttet af flere af Birkedals venner fra de omliggende sogne. De vedtog at bygge en valgmenighedskirke i Ryslinge. Om sommeren blev der holdt gudstjenester i Boltingsgårds tærskelade. Da Birkedal begyndte at blive gammel, blev der ansat en hjælpepræst. Det blev pastor Karl Poulsen, en broder til Alfred Poulsen, som byggede højskolen. Senere overtog Karl Poulsen hele menigheden. Det var derfor ikke så mærkeligt, at fader søgte optagelse i valgmenigheden. Han gik ind til formanden, H Hansen, som boede i Sødunge, men tilfældigvis var han ikke hjemme, men i stedet for talte han med hans kone. Da hun hørte hans ærinde, slog hun hænderne sammen og frarådede fader at melde sig ind. Du kan ikke tænke dig, hvor mange fattige vi har her i menigheden, så du har ikke noget håb, om at få nogen hjælp fra os. Da fader havde hørt længe nok på den jammer, blev han for alvor vred og satte aldrig sine ben inden for den kreds mere. Han blev ikke så lidt bitter og hadefuld over for kirken. Jeg hørte ham engang sige, at dåb, nadver ikke var andet end dogmer fra katolisismens tid, der var kommet ind i den lutherske reformerte kirke. Fader opgav dog aldrig sin kristentro, men var en stadig læser af sin bibel. I 1881 holdtes derovre i Hovgård skoven ved Pederstrup, Biskop Andersen Belnaks gamle hovedsæde, et stort politisk møde, hvor alle venstres store talere mødte op, Chr Berg, Holsten Lederborg, K. Clausen, Klaus Berntsen m. fl. Fader tog mig med. Jeg husker, der var høj

8
8

stemning. Jeg husker endnu en udtalelse af Klaus Berntsen. Han sagde nemlig, at husmanden måtte prøve at pløje med kør, så de kunne blive uafhængige af bønderne. I høstens tid kunne de på denne måde få høstet og kørt ind, når det var tiden. Det var mit første indtryk af et politisk møde. Min fader fortalte, at Klaus Berntsen ikke altid var lige behagelig. Engang ønskede de Herrested bønder ham som taler. Han kom også, men beklagede i sin tale, at de var blevet så store på den, at de ikke mere spiste sammen med deres folk. Deres sønner og døtre boede ikke mere sammen med folkene. Dette at skille sig ud fra folkene var kun af det onde og ville hævne sig. Alt dette har nok gjort en del til, at han altid har været mit politiske ideal. Fader ville naturligvis have mig i friskole, eftersom han var en stor beundrer af Kr. Kold. Skolepenge kunne han ikke garantere, men læreren Knud Rasmussen tog mig alligevel. Jeg mærkede dog straks, at jeg ikke hørte hjemme i kredsen af gårdmandssønner. En dag opdagede de, at jeg ikke havde pålæg på min skolemad, og så blev jeg til grin, mens de pralede med deres smørrebrød med lammelår. Siden sørgede jeg for at gemme mig, når vi skulle spise. En dag i frikvarteret var vi krøbet op i en tom arbejdsvogn. Jeg kom til at sidde yderst på siddebrættet. Pludselig rejste de andre drenge sig op, så brættet vippede, og jeg faldt ned og slog min albue af led. Læreren og en karl så på armen men troede, at hævlsen kun skyldtes slaget. Siden blev der heller

ikke gjort noget ved det, og følgen blev, at armen groede skævt sammen, og det har jeg men af endnu. Da jeg som 17 årig kom hjem til min far, meldte jeg mig straks ind i ungdomsforeningen. Vi havde gymnastik to gange om ugen, aftenskole om lørdagen og skytteforening om søndagen. På den tid blev den svenske Links-gymnastik gennemført, dog ikke uden protester. Der var iøvrigt ofte politiske diskussioner i ungdomsforeningen. Højskolelæreren fortalte om skattenægterne og de påfølgende aktioner om riffelbevægelsen, "hver mand sin riffel." Jeg meldte mig også ind, men fik aldrig penge til indskud. På den tid begyndte Estrups nye lyseblå politi at virke. De vakte betydelig opsigt blandt befolkningen. Jeg husker, på markedet i Ringe var der ikke andet, der interesserede end de 12 lyseblå. Trods drøje vittigheder gik det dog ikke til slagsmål. Rygterne om socialisterne i København vakte også interesse. Det varede dog længe, inden jeg fik at vide, hvad de ville. Men så traf jeg en karl, som havde været soldat i København. Han fortalte mig lidt om deres aktioner. Det var mest løsarbejdere inden for et håndværkerfag eller en fabrik, der organiserede sig i en fagforening og forlangte højere løn for de lavestlønnede. Hvor de ikke fik deres krav opfyldt, lavede de strejke og understøttede hinanden. Fra den dag af var jeg socialdemokrat. Der gik vilde rygter om, at de fæle socialister ville ødelægge familielivet, tage børnene fra forældrene, afskaffe religionen og militæret.

Det hjalp dog ikke på mig, og i 1888 bestilte jeg "Socialdemokraten". Postbudet sagde til mig, at jeg var den eneste holder i Ringe sogn. Men det brød jeg mig ikke om, for jeg ville vide besked. I hele Sødunge var der kun 4 højremænd, det var de to største gårdmænd, en købmand og en indsidder. Resten var venstremænd. Jeg talte med lønarbejderne og husmændene og sagde til dem, at vi slet ikke hørte hjemme hos venstre eller højre, for vi kunne ikke have de samme interesser som dem. I vinteren 1888-89 faldt der usædvanlig meget sne. Den gang blev snekastningen ordnet efter, hvor meget hartkorn, man havde. De større gårdmænd skulle f. eks. møde med een mand hver dag og to hveranden dag. De mindre, med ca. 30 tønder land, skulle møde med een mand hver anden dag. Min far, som kun havde en kvart album, skulle komme hver 16. dag. Dog var husmænd og ligestillede fri, når de var over 60 år. En sådan skatteskala burde bruges endnu. I 1889 kom jeg ind som soldat. Jeg havde let ved exercits og gymnastik, og jeg deltog derfor i amtsskyttefesten og blev nr. 4. De tre første fik en riffel i præmie, og jeg fik et ur. Det blev sendt direkte til min kompagnichef. ^{da vi skiltes om Iløgen} (Da jeg kom tilbage, blev jeg kaldt frem for kaptajnen og fik ros og uret overrakt. Det var jeg meget stolt af. Da jeg kom tilbage fra soldat, bestilte jeg straks "socialdemokraten". Jeg fik en del meningsfæller i Ringe, og vi blev enige om, at skrive til socialdemokratisk forbund i Odense om at arrangere et møde i Ringe forsamlingshus. Det blev et møde med

stor tilslutning. Der var mødt 4-5 talere fra Odense, hvoraf farver Pedersen var den bedste. Nogen tid efter var A. C. Meyer på agitationsrejse, hvor han også besøgte Ringe. I 1891 mente vi, at vi var blevet nok til at danne en forening, og der blev derfor afholdt et møde med talere fra Odense og Svendborg. Tilslutningen blev dog ikke på mere end tyve. Til formand valgtes en fhv. gårdmand, som en tid senere rejste fra byen. I januar 1892 fik jeg arbejde i Odense på Søndergades dampvæveri, som bommer til 14 kr. om ugen. Foreningen i Ringe sygnede hen, men i 1895 blev der stiftet en ny, som siden har været den største i Højrupkredsen. Jeg savnede gymnastikken fra Sødinge, og en dag kom jeg til at tale med lærer Lange fra Landbohøjskolen. Han beklagede jeg mig overfor, og så skaffede han mig en af eleverne, som var uddannet gymnastiklærer ud til os en gang om ugen. Vi var en 16-18 stykker og var svært godt tilfredse. Næste år kom der en gymnastiklærer, som holdt flere kursus. Der kom vi med på et hold, og det var forsåvidt godt nok, da vi fik bad bagefter, men det var alligevel for fint for os. Det var mest farmaceuter og andre studerede. Dem kunne vi umuligt blive kammerater med. Jeg har ellers lige siden taget nogle daglige arm og benbøjninger lige op til 80 års alderen, og det har da også holdt gigt og sammengroet knokkelbrusk fra mig. I 1895 dannede vi en forening til indkøb af cykler hos fabrikken "Diamant". De skulle købes på afdrag, men med fælles kaution. Det gik godt nok, afdragene

faldt, og vi havde ingen tab. Vi købte ca. 40 stykker til 148-180 kr. Vi tog så ud på ture hver søndag, når vejret var godt. Jeg prøvede også en gang at køre på væddeløbsbanen, men jeg blev hurtigt klar over, at nogen Th. Ellegaard blev jeg aldrig. Jeg blev dog ved at køre lange ture. F. eks. til Kolding og Vejle blev regnet for almindelige søndagsture, som jeg kørte uden at blive træt. Straks efter, at jeg kom til Søndergades dampvæveri, købte fabrikant Dessau Bierfreunds fabrik i Vindegade, og vi flyttede derom med alle væve og maskiner. De stole, vi havde i Søndergade, var moderne revolverstole med skaffemaskiner på. Der kunne også tjenes en god ugeløn, 24 kr. for satin, bolster ca. 18 kr., Bluse-tøj og frakketøj 14 kr. Jeg kom til at arbejde sammen med et par, som havde været hos Bierfreund, og de fortalte mig om forholdene på den fabrik. ^{1 80 km} Der arbejdede næsten udelukkende kvinder. Lønnen for dem lå mellem 6-10-12 kr. En enkelt kunne nå op på 14 kr. om ugen, men det var sjældent. Gennemsnitslønnen lå næppe over 8 kr. Mange af dem måtte hente penge til huslejen på fattiggården. Bierfreund var en af byens største matadorer, vist nok etatsråd og formand eller direktør for Diskontokassen. Der blev fortalt mig, at der i 1885 blev holdt en stor industriudstilling i Odense. Kongen var tilstede, og der blev holdt en stor fest på rådhuset. Bierfreund skulle også deltage og ankom med firspand. Da kusken ikke kunne komme nær nok til hoveddøren, forlangte Bierfreund, at

han skulle bruge pisken. Det kom til at koste kusken 10 dages vand og brød. Bierfreund fik en medalje. Bierfreund ville gerne give det udseende af, at han var en arbejdsderven. Han oprettede ikke mindre end tre kasser, som skulle være til fordel for arbejderne. Men alle tre var lige forhadte af arbejderne, fordi de aldrig fik noget af dem. Dette gav anledning til en mindre konflikt på fabrikken i Slotsgade. Denne derværende fabrikant Mogensen ville danne en sygekasse, men da arbejderne protesterede, fordi de selv havde oprettet en sygekasse, lod Mogensen sin sygekasse ligge. Da Bierfreund i 1888-89 spillede fallit, var der mange penge i kasserne, men Bierfreund lod kreditorerne få alle dem, der var. I sygekassen var der omkring 23.000 kr. Da fagforeningen blev oprettet i 1885 var der ikke een af arbejderne hos Bierfreund, der turde melde sig ind på trods af, at deres løn lå mindst 60% lavere end andre steder. Straks efter, jeg kom til byen i 1892, svigtede jeg aldrig et møde i fagforeningen eller socialdemokratisk forening, og da vi i 1893 ingen kasserer kunne få, blev jeg valgt. Allerede samme efterår skulle jeg ind på manøvre. Da jeg kom hjem til byen igen, havde en vævemester H. Mikkelsen lejet fabrikken i Søndergade, som Dessau rejste fra. Der fik jeg arbejde og blev der i 18 år. Arbejderne i Slotsgade blev i den tid ved med at stille krav om forhøjede akkordpriser, men fik ikke rigtig nogen støtte fra forbundet. Vi skiftede ret tit formand i den periode, for der var

de pressen var højt i Odense

ikke nogen, der kunne gennemføre nogen forbedring. Til sidst blev jeg selv valgt til formand. Vi fik så nedsat et udvalg til at gennemgå akkordsatserne. Efter mange forhandlinger blev vi enige om, at begynde med arbejdsmændene. Vi fik så affattet et forslag om lønforhøjelse til de arbejdsmænd, der lå under københavnerne. Dette forslag blev først forelagt fabrikant Mogensen, som gik ind på det, da det kun drejede sig om nogle få kr. Derefter gik vi til Dessau, men han sagde blankt nej. Dessau sad vist ikke for godt i det, for efter, at han var flyttet til fabrikken i Vindegade, var han begyndt på en ny afdeling for møbelstoffer. Der var anskaffet nye vævestole med jaguarmaskiner, og der var ansat en tysk mester og forretter. Alt det kostede jo en masse penge. Imidlertid kunne det slet ikke gå. Under disse forhold var det selvfølgelig ikke nemt at forhandle om højere løn. Arbejderne lå endnu på 12-14 kr., og vi forlangte mindst 16 kr. Da Dessau overhovedet ikke ville forhandle, blev der afgivet strejkevarsel til en fredag aften. Dessau gik helt amok og erklærede lock-out. Han troede vel ikke, der kunne skaffes understøttelse til så mange. Pengene kom dog godt nok både fra tekstilarbejderforbundet og fra frivillige fra byen. Efter 3-4 uger måtte Dessau give op, og så kom alle arbejderne fra Dessau i fagforening. Efter dette nederlag, besluttede Dessau at gøre alt, hvad han kunne for at få fabrikanterne organiseret. Han rejste rundt i landet for at tale med hver enkelt om nødvendig-

heden af at stå sammen mod arbejderne. Heldigvis nåede han ikke at blive færdig, inden den store lock-out kom i 1899, derfor undgik tekstilarbejderne at blive lukket ude. Foruden 1 kr. i kontingent måtte vi i den tid betale 10-25% af ugelønnen i ekstrakontingent. I 1901 fandt formanden G. Larsen, at stykkerne var 75 alen lange, men vi fik kun betaling for 72 alen. Efter forhandling med fabrikant Mogensen blev vi enige om, at lade spørgsmålet blive afgjort ved voldgift. Den gik imidlertid fabrikanten imod, og så først fik Dessau ham i fabrikantforeningen. I 1902 fik Dessau fabrikantforeningen til at opsigte alle priskuranter fra samtlige fabrikker i landet. Efter den store lock-out i 99 var der blevet mange arbejdsløse, og forbundet gav besked på at undgå konflikt. Forhandlingerne begyndte fabriksvis, så vi vidste ikke hvilke grundlag forhandlingerne var bygget op på. Følgen blev, at københavnerne faktisk lavede priskurant for hele landet. De havde nemlig fået en lille forhøjelse, så de var godt tilfredse. Dessau fik det også ordnet sådan, at Grenaa var blandt de første i landet. Deroppe var de også meget nemme at stille tilfreds, for de havde intet kendskab til det, de havde med at gøre. Forhandlingerne i Odense begyndte på Dessaus fabrik, og formanden og de to repræsentanter fra fabrikken magtede ikke at få akkorderne forlænget. Da vi fra fabrikken i Søndergade kom for, som de sidste, havde vi ikke alene fabrikkerne, men hele hovedbestyrelsen imod os, så der var

intet at stille op. Det blev til en lønreduktion på 6-12%.
Det hjalp dog på det, at vi fik en væv mere at passe. Nu måtte
forretningsføreren herover for at stille til klø. Det turde han
imidlertid ikke uden at tage formanden for de samvirkende
fagforbund med til at tage det værste stød. Han måtte love, at
så snart tiderne bedrede sig, skulle vi nok få den nødvendige
hjælp. Det kom også i 1905, da vi fik lov til at sige priskuran-
terne op. Det blev til en strejke på 23 uger, men vi fik intet
ud af det, udover nogle få indrømmelser til arbejdsmændene. Efter
dette opstod der en stor utilfredshed i mange af afdelingerne,
Mange steder truede de med udmeldelser. Det kneb for mange
arbejderhjem, men det kneb også for arbejdsgiverne. Det gik dog
trods alt fremad, og i 1919 var vi nået op på lønninger og
akkordsatser fuldt ud på højde med andre industrifag.

R. Hadsen
Olderdomshjemmet Odense